

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 11. 2021, sp. zn. 24 Cdo 2728/2020, ECLI:CZ:NS:2021:24.CDO.2728.2020.1

Číslo: 80/2022

Právní věta:

Návaznost navrhovaného vkladu na dosavadní zápisy v katastru není dána, byl-li návrh na povolení vkladu podle darovací smlouvy ve prospěch obdarovaného (jednoho z dědiců), kterou uzavřel se zůstavitelem jako dárce, podán až poté, co nabylo právní moci usnesení potvrzující nabytí dědictví na základě dědických podílů dědicům, na jehož základě byl zapsán vklad darovaného spoluvlastnického práva k nemovitostem ve prospěch dědiců s právními účinky předcházejícími podání návrhu na povolení vkladu podle darovací smlouvy.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 30.11.2021

Spisová značka: 24 Cdo 2728/2020

Číslo rozhodnutí: 80

Číslo sešitu: 8

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Darování, Dědictví (o. z.), Vklad do katastru nemovitostí

Předpisy: § 17 odst. 1 písm. g) zákona č. 256/2013 Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Dotčená rozhodnutí:

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 11. 2011, sp. zn. [31 Cdo 3905/2008](#), uveřejněný pod číslem 38/2012 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek, část občanskoprávní a obchodní, ECLI:CZ:NS:2011:31.CDO.3905.2008.1

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 4. 2011, sp. zn. [21 Cdo 3546/2010](#)

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17. 9. 2015, sp. zn. [21 Cdo 3207/2014](#)

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 2. 2016, sp. zn. [21 Cdo 5046/2014](#)

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 3. 2010, sp. zn. [21 Cdo 2674/2008](#)

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 8. 2019, sp. zn. [24 Cdo 3293/2018](#)

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 3. 2020, sp. zn. [24 Cdo 1972/2019](#)

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 4. 11. 2016, sp. zn. [21 Cdo 3081/2016](#)

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 2. 2014, sp. zn. [21 Cdo 1607/2013](#)

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 3. 2020, sp. zn. [24 Cdo 1794/2019](#)

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud zamítl dovolání žalobce proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 24. 10. 2019, sp. zn. 4 Co 68/2019.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Žalobce dne 6. 3. 2017 podal u Katastrálního úřadu pro Středočeský kraj, Katastrální pracoviště K., návrh na povolení vkladu vlastnického práva do katastru nemovitosti ve svůj prospěch podle darovací smlouvy ze dne 4. 12. 2012, kterou jako obdarovaný uzavřel s dárce M. Č. zemřelým dne 8. 9. 2013, a to ohledně spoluvlastnického podílu ve výši 378073/4468333 z celku pozemku p. č. 1 v katastrálním území R. a spoluvlastnického podílu ve výši 756146/2234166 z celku pozemku p. č. 2 v katastrálním území Ž., evidovaných jako součást spoluvlastnických podílů účastníka řízení M. Č. (dále také jen „účastník řízení“).

2. Katastrální úřad pro Středočeský kraj, Katastrální pracoviště K., rozhodnutím ze dne 7. 4. 2017, návrh na vklad zamítl, neboť jednak navrhovaný vklad není odůvodněn obsahem předložených listin, jednak s ohledem na výsledek pozůstalostního řízení vkladová listina nenavazuje na dosavadní zápisy v katastru [§ 17 odst. 1 písm. g) ve spojení s § 17 odst. 4 a § 18 odst. 1 zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (dále jen „katastrální zákon“)].

3. Žalobou podanou u Krajského soudu v Praze dne 4. 5. 2017 se žalobce domáhal povolení vkladu vlastnického práva v jeho prospěch a současně požadoval, aby soud rozsudkem nahradil rozhodnutí katastrálního úřadu, kterému vytkl, že rozpor ve výši spoluvlastnického podílu činí darovací smlouvu neplatnou částečně, a to v rozsahu přesahujícím podíl ve výši 1/6 a není důvodem pro zamítnutí návrhu vkladu. Stejně tak nesouhlasil s tím, že by navrhovaný vklad nenavazoval na dosavadní zápisy v katastru nemovitostí, protože v rozsahu, ve kterém spoluvlastnické podíly na nemovitostech nabyt žalobce, jako dědic po zůstaviteli, závazek převést spoluvlastnický podíl vyplývající z darovací smlouvy zanikl splnutím, avšak ve vztahu k účastníku řízení tento závazek zůstavitele z darovací smlouvy trvá.

4. Krajský soud v Praze (dále jen „soud prvního stupně“) rozsudkem ze dne 18. 9. 2018, č. j. 38 C 41/2017-56, žalobu zamítl (výrok I.) a rozhodl o náhradě nákladů řízení (výrok II.), neboť navrhovaný vklad není odůvodněn obsahem předložených listin bylo-li zjištěno, že dárce nebyl oprávněn nakládat s podílem ve výši 4/6 na uvedených nemovitostech, přičemž soud (katastrální úřad) je vázán návrhem na vklad, a proto nebylo možno vklad povolit, a to ani částečně (dispozice s návrhem, a to ani částečná, nebyla ze strany žalobce učiněna).

5. K odvolání žalobce Vrchní soud v Praze (dále jen „odvolací soud“) rozsudkem ze dne 24. 10. 2019, č. j. 4 Co 68/2019-77, potvrdil rozsudek soudu prvního stupně (výrok I.) a rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení (výrok II.), což zdůvodnil tak, že navrhovaný vklad vzhledem k proběhнувšímu pozůstalostnímu řízení již nenavazuje na dosavadní zápisy v katastru nemovitostí [§ 17 odst. 1 písm. g) katastrálního zákona].

II.

Dovolání a vyjádření k němu

6. Proti rozsudku odvolacího soudu podal žalobce dovolání. Přípustnost dovolání vymezil položením otázky, zda rozhodnutí, kterým bylo potvrzeno oběma dědicům nabytí dědictví podle dědických podílů, v jehož důsledku bylo zapsáno spoluvlastnické právo do katastru nemovitostí, brání vkladu téhož práva pro obdarovaného (jednoho z dědiců) na základě darovací smlouvy, kterou s ním zůstavitel uzavřel jako dárce, byl-li návrh podán po nabytí právní moci rozhodnutí, kterou má za dosud v rozhodovací praxi odvolacího soudu neřešenou. Uvedl, že nesprávnost právního posouzení spočívá v závěru, že navrhovaný vklad vzhledem k proběhнувšímu pozůstalostnímu řízení již nenavazuje na dosavadní zápisy v katastru nemovitostí [§ 17 odst. 1 písm. g) katastrálního zákona], což zdůvodnil tím, že na dědice „přešel i závazek dárce bezplatně převést obdarovanému vlastnické právo k předmětu darování vyplývající přímo z darovací smlouvy“ ohledně té části daru, který jako dědictví po zůstaviteli nabyt účastník řízení, a proto navrhovaný vklad na dosavadní zápisy v katastru navazuje. Navrhl, aby byl rozsudek odvolacího soudu změněn tak, že žalobě bude vyhověno, popř. aby byl tento rozsudek zrušen a věc vrácena odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

7. Účastník řízení se s napadeným rozsudkem odvolacího soudu ztotožnil a navrhl, aby dovolání žalobce bylo zamítnuto.

III.

Přípustnost dovolání

8. Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a občanského soudního řádu) postupoval a o dovolání rozhodl podle zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“). Po zjištění, že dovolání proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu bylo podáno oprávněnou osobou (účastníkem řízení), zastoupenou advokátem, ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o. s. ř., se nejprve zabýval otázkou přípustnosti dovolání.

9. Podle ustanovení § 236 odst. 1 o. s. ř. lze dovoláním napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští.

10. Podle ustanovení § 237 o. s. ř. není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu nebo která v rozhodování odvolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.

11. V projednávané věci bylo pro rozhodnutí odvolacího soudu určující vyřešení právní otázky, zda návaznost navrhovaného vkladu na dosavadní zápisy v katastru je dána i tehdy, byl-li návrh na povolení vkladu podle darovací smlouvy ve prospěch obdarovaného (jednoho z dědiců), kterou uzavřel se zůstavitelem, jako dárce, podán až poté, co usnesení potvrzující nabytí dědictví na základě dědických podílů oběma dědicům, na jehož základě byl zapsán vklad darovaného spoluvlastnického práva k nemovitostem ve prospěch obou dědiců, nabylo právní moci. Protože tato otázka dosud nebyla v rozhodovací praxi odvolacího soudu vyřešena, dospěl Nejvyšší soud k závěru, že dovolání je podle ustanovení § 237 o. s. ř. přípustné.

IV.

Důvodnost dovolání

12. Po přezkoumání rozsudku odvolacího soudu ve smyslu ustanovení § 242 o. s. ř., které provedl bez jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), Nejvyšší soud dospěl k závěru, že dovolání důvodné není.

13. Z hlediska skutkového stavu je podstatné, že dne 4. 12. 2012 uzavřel zůstavitel zemřelý dne 8. 9. 2013, jako dárce, s žalobcem, jako obdarovaným, darovací smlouvu, jejímž nepřímým předmětem byl spoluvlastnický podíl ve výši 4/6 pozemku parc. č. 2, jehož součástí je stavba č. p. 3, vše v katastrálním území Ž., a ve výši 4/6 pozemku parc. č. 1 v katastrálním území R. Návrh na vklad byl podán 6. 3. 2017, přičemž v mezidobí Okresní soud v Kutné Hoře usnesením ze dne 23. 6. 2016, 24 D 785/2013-211, ve znění opravného usnesení ze dne 6. 2. 2017, č. j. 24 D 785/2013-244, potvrdil nabytí dědictví dle dědických podílů 366649/744722 ve prospěch R. Č. a 378073/744722 ve prospěch M. Č. k 4/6 pozemku parc. č. 2, jehož součástí je stavba č. p. 3, vše v katastrálním území Ž., a k 1/6 pozemku parc. č. 1 v katastrálním území R. Usnesení nabylo právní moci 2. 3. 2017, přičemž spoluvlastnické právo k těmto nemovitostem bylo dle tohoto usnesení ve výši odpovídajících podílů zapsáno do katastru nemovitostí dne 14. 3. 2017.

14. Vzhledem k datu podání návrhu na vklad práva do katastru nemovitostí je projednávanou věc zapotřebí posuzovat podle katastrálního zákona ve znění zákona č. 298/2016 Sb.

15. Nejvyšší soud již v rozsudku ze dne 29. 4. 2011, sp. zn. [21 Cdo 3546/2010](https://nsoud.cz) (všechna zde označená rozhodnutí Nejvyššího soudu jsou veřejnosti přístupná na <https://nsoud.cz>, zatímco rozhodnutí Ústavního soudu lze dohledat na <https://nalus.usoud.cz>), vysvětlil, že v řízení ve věcech, o nichž bylo rozhodnuto jiným orgánem, podle části páté občanského soudního řádu nejde o přezkum správnosti rozhodnutí a jeho procesního postupu, ale o nové projednání a meritorní rozhodnutí věci, o níž podle zákona dříve rozhodl tento správní orgán. Projednání téhož sporu nebo jiné právní věci, o níž bylo pravomocně rozhodnuto správním orgánem, soudem v občanském soudním řízení nepředstavuje způsob přezkoumání správnosti (zákonnosti) rozhodnutí správního orgánu obdobný správnímu soudnictví nebo rozhodování vycházející z bezvýslednosti řízení před správním orgánem. Podstata projednání a rozhodnutí stejné věci v občanském soudním řízení spočívá v tom, že se účastníku řízení před správním orgánem, který vyčerpал v řízení před správním orgánem řádné opravné prostředky a který není spokojen s konečným rozhodnutím správního orgánu, umožňuje, aby - bez ohledu na překážku věci pravomocně rozsouzené vytvořenou rozhodnutím správního orgánu - požadoval nové projednání sporu nebo jiné právní věci u soudu a také nové rozhodnutí ve věci, dospěje-li soud k jiným závěrům, než správní orgán. Nové projednání věci soudem tak navazuje na řízení před správním orgánem, aniž by bylo jeho výsledky vázáno, a zaručuje, že spor nebo jiná právní věc budou - v takovém rozsahu, v jakém o nich bylo před správním orgánem skončeno řízení - soudem definitivně uzavřeny a že nemohou být vráceny správnímu orgánu k dalšímu projednání a rozhodnutí.

16. Je-li činností soudu v řízení podle části páté občanského soudního řádu nové projednání téže věci soukromoprávní povahy, která (již) byla předmětem řízení před správním orgánem, vyplývá z toho mimo jiné, že soud se v tomto řízení věci (z pohledu hmotného práva) zabývá v takovém rozsahu, v němž k tomu byl oprávněn (a povinen) správní orgán; bere proto v úvahu právě a jen ta hmotněprávní kritéria, která měl a mohl vzít v úvahu také správní orgán. Soud zde totiž na místě správního orgánu rozhoduje znovu ve vymezeném rozsahu (srov. § 250f o. s. ř.) o téže věci. Také proto se v ustanovení § 250b odst. 3 o. s. ř. předepisuje, že předmětem rozhodování soudu musí být (příp. ve vymezeném rozsahu) to, co (již) bylo předmětem rozhodování správního orgánu.

17. Uvedené v posuzované věci mimo jiné znamená, že soud, který na základě podané žaloby v řízení podle části páté občanského soudního řádu projednává a rozhoduje věc vkladu práva do katastru nemovitostí, v níž byl rozhodnutím katastrálního úřadu návrh na vklad zamítnut, se může (protože projednává a rozhoduje znovu právě takový návrh) věcí zabývat jen v rámci těch zákonných hmotněprávních limitů, jež jsou stanoveny pro rozhodnutí o takové věci samotnému katastrálnímu úřadu. Jinými slovy, omezení daná katastrálnímu úřadu pro zkoumání právního úkonu, na jehož podkladě má být právo do katastru zapsáno, jen z hledisek taxativně vypočtených, se uplatní také v následném (navazujícím) soudním řízení podle části páté občanského soudního řádu o téže věci (dále

k tomu srov. například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 2. 2014, sp. zn. [21 Cdo 1607/2013](#), rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17. 9. 2015, sp. zn. [21 Cdo 3207/2014](#), nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 2. 2016, sp. zn. [21 Cdo 5046/2014](#)).

18. Přestože Nejvyšší soud uvedený závěr zaujal při výkladu ustanovení § 5 zákona č. 265/1992 Sb., o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem, účinném do 31. 12. 2013, zcela se prosadí také v případě ustanovení § 17 katastrálního zákona (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 8. 2019, sp. zn. [24 Cdo 3293/2018](#), usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 3. 2020, sp. zn. [24 Cdo 1794/2019](#), případně rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 3. 2020, sp. zn. [24 Cdo 1972/2019](#)).

19. Podle ustanovení § 17 odst. 1 katastrálního zákona ve vkladovém řízení katastrální úřad zkoumá u vkladové listiny, která je soukromou listinou, zda

- a) splňuje náležitosti listiny pro zápis do katastru,
- b) její obsah odůvodňuje navrhovaný vklad,
- c) právní jednání je učiněno v předepsané formě,
- d) účastník vkladového řízení není omezen právními předpisy v oprávnění nakládat s nemovitostí,
- e) k právnímu jednání účastníka vkladového řízení byl udělen souhlas podle jiného právního předpisu,
- f) z obsahu listiny a z jeho porovnání s dosavadními zápisy v katastru není patrný důvod, pro který by bylo právní jednání neplatné, zejména zda z dosavadních zápisů v katastru nevyplývá, že účastníci vkladového řízení nejsou oprávněni nakládat s předmětem právního jednání, nejsou omezeni rozhodnutím soudu nebo jiného orgánu veřejné moci ve smluvní volnosti týkající se věci, která je předmětem právního jednání,
- g) navrhovaný vklad navazuje na dosavadní zápisy v katastru; z tohoto hlediska není na překážku povolení vkladu, pokud logickou mezeru mezi zápisem v katastru a navrhovaným vkladem podle vkladové listiny navrhovatel doloží současně s návrhem na vklad listinami, které návaznost vkladové listiny na dosavadní zápisy v katastru doplní; tyto listiny však musí mít náležitosti vkladových listin.

20. Podle ustanovení § 17 odst. 5 katastrálního zákona, skutečnosti uvedené v odstavcích 1 až 4 přezkoumává katastrální úřad na základě listin předložených účastníky, popřípadě soudem nebo soudním exekutorem ke vkladovému řízení, dosavadních zápisů v katastru a na základě údajů ze základních registrů, z agendového informačního systému evidence obyvatel a z agendového informačního systému cizinců a dále na základě dalších informací poskytnutých vlastníkem nemovitosti a dalšími účastníky vkladového řízení poté, co obdrží od katastrálního úřadu informaci podle § 16 odst. 1. Tyto skutečnosti katastrální úřad zkoumá podle stavu, jaký tu byl v okamžiku podání návrhu na vklad.

21. Požadavek, aby navrhovaný vklad navazoval na dosavadní zápisy v katastru [§ 17 odst. 1 písm. g) katastrálního zákona] vychází z toho, že každé nově vznikající právo k nemovitosti je odvozováno od předchozího práva k téže nemovitosti, a proto by měly i zápisy těchto práv na sebe vzájemně navazovat v nepřetržité logicky související řadě, nejde-li o situaci, kdy vzniká věc nová. Protože v poměrech posuzované věci nedochází k zápisu práva na základě originárního způsobu nabytí tohoto práva, musí nově provedený zápis logicky navazovat na zápis předchozí, tedy vlastnické právo

převodce musí vyplývat ze stavu zapsaného v katastru.

22. Doručením pravomocného usnesení vydaného v řízení o dědictví, kterým notář jako soudní komisař potvrdil nabytí dědictví podle dědických podílů, katastrálnímu úřadu, bylo *ex officio* zahájeno vkladové řízení. Vznik vlastnického práva je vázán na právní moc soudního rozhodnutí a právní účinky zápisu v katastru nemovitostí jsou deklaratorní. Odvolací soud proto správně poukázal na okamžik nabytí právní moci soudního rozhodnutí (2. 3. 2017), který předchází okamžiku podání návrhu na vklad (6. 3. 2017), pročež navrhovaný vklad nenavazuje na dosavadní zápisy v katastru; časová souslednost právně relevantních skutečností vylučuje existenci logické mezery mezi zápisem v katastru a navrhovaným vkladem podle vkladové listiny, tudíž je zjevné, že o situaci předvídanou ustanovením § 17 odst. 1 písm. g) věta za středníkem katastrálního zákona, se zde nejedná.

23. Dovolací argumentace žalobce, podle které ve vztahu k té části daru, kterou, jako dědic po zůstaviteli, nabyt druhý (neobdarovaný) z dědiců, trvá závazek tohoto dědice z darovací smlouvy i nadále, a proto navrhovaný vklad dle darovací smlouvy na dosavadní zápisy v katastru navazuje, přehlíží nejenom povahu vkladového řízení, jakožto řízení knihovního, ve kterém katastrální úřad rozhoduje jen o povolení vkladu práva do katastru [pravomocí rozhodovat o existenci či o rozsahu vlastnického (spoluvlastnického) práva k nemovitostem katastrální úřad vůbec není nadán], nýbrž i zásadu ingerence státní moci, z níž právní úprava dědického práva [§ 460 a násl. zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník (dále jen „obč. zák.“); podle ustanovení § 3069 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, se při dědění použije právo platné v době smrti zůstavitele] při nabývání dědictví vychází – v řízení, které lze zahájit i bez návrhu, soud usnesením potvrzuje nabytí dědictví jedinému dědici, více dědicům podle dědických podílů, nebo schvaluje dohodu dědiců o vypořádání dědictví. Pravomocné usnesení soudu má zásadně účinky ke dni smrti zůstavitele. Výroky pravomocného usnesení soudu vydaného v řízení o dědictví jsou (jak vyplývá zejména z ustanovení § 159a odst. 1, 3 a 4 o. s. ř.) závazné pro účastníky řízení a v rozsahu, v jakém jsou závazné pro účastníky řízení, též pro soudy, správní úřady a jiné orgány, výroky, které stanoví, kdo je zůstavitelovým dědicem, jsou závazné pro každého (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 4. 11. 2016, sp. zn. [21 Cdo 3081/2016](#)).

24. Žalobci lze přisvědčit potud, že bylo-li zjištěno, že zůstavitel uzavřel darovací smlouvu a návrh na vklad vlastnického práva do katastru nemovitostí podle ní byl podán až po jeho smrti, pak nelze učinit jiný závěr než, že v době smrti byl spoluvlastníkem nemovitostí a příslušný podíl patřil do aktiv dědictví. V souladu s ustanovením § 579 odst. 1 obč. zák. však také platí, že úmrtím nezanikl jeho závazek založený za jeho života darovací smlouvou, neboť z povahy věci vyplývá, že nejde o povinnost, která by byla vázána výhradně na jeho osobu (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 11. 2011, sp. zn. [31 Cdo 3905/2008](#), uveřejněný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod číslem 38/2012). Závazek zůstavitele k darování spoluvlastnického podílu vyplývající z darovací smlouvy patřil v době smrti zůstavitele do pasiv dědictví a za tento závazek dědici podle § 470 obč. zák. odpovídají. Přestože usnesení potvrzující nabytí dědictví více dědicům podle dědických podílů z právě uvedeného nevyhází (závazek zůstavitele z darovací smlouvy se nepromítl do pasiv dědictví), neznamená to, že by ve vkladovém řízení při přezkumu rozhodnutí soudu (§ 17 odst. 4 katastrálního zákona) nebylo pro katastrální úřad závazné.

25. Z uvedeného vyplývá, že návaznost navrhovaného vkladu na dosavadní zápisy v katastru není dána, byl-li návrh na povolení vkladu podle darovací smlouvy ve prospěch obdarovaného (jednoho z dědiců), kterou uzavřel se zůstavitelem, jako dárce, podán až poté, co usnesení potvrzující nabytí dědictví na základě dědických podílů oběma dědicům, na jehož základě byl zapsán vklad darovaného spoluvlastnického práva k nemovitostem ve prospěch obou dědiců, nabylo právní moci.

26. Dovolací soud neshledává důvodnou ani námitku žalobce, podle které má být napadený rozsudek odvolacího soudu rozhodnutím překvapivým.

27. Podle ustálené rozhodovací praxe Ústavního soudu, jakož i Nejvyššího soudu, zákaz tzv. překvapivých rozhodnutí vyplývá z práva na spravedlivý proces, avšak neznamená, že by žalobce a účastník řízení měli vždy znát závěry soudu ještě předtím, než vynese své rozhodnutí. Musí však mít možnost účinně argumentovat ke všem skutečnostem, na jejichž řešení rozhodnutí soudu spočívá. Žalobci a účastník řízení by mělo být zřejmé, které otázky jsou pro řešení věci relevantní, ať už jde o otázky skutkové, nebo právní a je třeba jim umožnit, aby se ke všem těmto skutečnostem mohli vyjádřit a aby mohli účinně uplatnit své argumenty. Je proto nezbytné, aby soud žalobce a účastníka řízení poučil, že hodlá vycházet z jiné právní úpravy, jiného právního posouzení či z jiných skutkových zjištění, než mohou předvídat vzhledem k dosavadnímu průběhu řízení [srov. nálezy ze dne 12. 4. 2016 sp. zn. [I. ÚS 2315/15](#) (N 64/81 SbNU 99), ze dne 10. 8. 2017 sp. zn. [I. ÚS 615/17](#) (N 148/86 SbNU 485), ze dne 27. 2. 2018 sp. zn. [IV. ÚS 233/17](#) (N 34/88 SbNU 479)].

28. Nepředvídatelným ovšem není rozhodnutí tehdy, pokud žalobci a účastník řízení muselo být známo, že daná právní kvalifikace je možná [viz nález Ústavního soudu ze dne 21. 4. 2011 sp. zn. [II. ÚS 2804/10](#) (N 81/61 SbNU 269)].

29. V posuzované věci žalobce jednak věděl, že právní kvalifikace je možná, odkázal na ni, byť jako alternativní již katastrální úřad, jednak svou argumentaci k této právní kvalifikaci uplatnil již v žalobě. Proto nelze považovat dovoláním napadený rozsudek za překvapivý, přestože oproti napadenému rozsudku ji soud prvního stupně nepovažoval za podstatnou.

30. Protože napadené rozhodnutí odvolacího soudu je v řešení otázky, pro něž bylo dovolání shledáno přípustným, správné a vady řízení, k nimž dovolací soud přihlíží z úřední povinnosti (srov. § 242 odst. 3 větu druhou o. s. ř.), se ze spisu nepodávají, Nejvyšší soud dovolání podle ustanovení § 243d písm. a) o. s. ř. zamítl.